

לא בשמים היא

כִּי הַמְצִיחַ הַזֹּאת אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוֶּה הַיּוֹם לֹא־נִפְלֵאת הוּא מִמֶּדּוּ וְלֹא רִחֵקָה הוּא: לֹא בַשָּׁמַיִם הוּא לֵאמֹר מִי יַעֲלֶה־לָנוּ הַשָּׁמַיְמָה וְיִקַּחֵהָ לָנוּ וְיִשְׁמַעֵנוּ אֶתְּהָ וְנַעֲשֶׂנָה: וְלֹא־מַעֲבָר לָיִם הוּא לֵאמֹר מִי יַעֲבֹר־לָנוּ אֶל־עֵבֶר הַיָּם וְיִקַּחֵהָ לָנוּ וְיִשְׁמַעֵנוּ אֶתְהָ וְנַעֲשֶׂנָה: כִּי־קָרוֹב אֵלֶיךָ הַדְּבָר מְאֹד בְּפִיךָ וּבִלְבָבְךָ לַעֲשׂוֹתוֹ: (דברים ל יא-יד).

דברים רבה ח - לימוד התורה צעד אחרי צעד

רבותינו אומרים: הטיפש הזה נכנס לבית הכנסת ורואה אותם עוסקים בתורה. והוא אומר להם: היאך אדם למד תורה תחילה? אומרים לו: תחילה קורא במגילה¹ ואח"כ בספר ואח"כ בנביאים ואח"כ בכתובים. משהוא גומר את המקרא שונה את התלמוד ואח"כ בהלכות ואח"כ באגדות.² כיון ששומע כך אומר בליבו: אימתי אני למד כל זאת? וחוזר מן השער. אמר רבי ינאי: למה הדבר דומה? לכיכר שהיה תלוי באויר.³ טיפש אומר: מי יוכל להביאו? ופקח אומר: לא אחד תלה אותו! מביא סולם או קנה ומוריד אותו.⁴ כך כל מי שהוא טיפש אומר: אימתי אקרא כל התורה? ומי שהוא פיקח מהו עושה? שונה פרק אחד בכל יום ויום עד שמסיים כל התורה כולה. אמר הקב"ה "לא נפלאה היא" ואם נפלאה היא?⁵ "ממד" - שאין אתה עסוק בה.⁶

שבת שלום ושנה טובה

תכלה שנה וקלקלותיה, תחל שנה וברכותיה

מחלקי המים

¹ מגילה היא חלק מספר תורה, פרשה למשל, שהייתה נכתבת לעצמה לצורך לימוד. דרגה גבוהה יותר הוא "חומש". השלם הוא "ספר" או "ספר תורה" המכיל את כל חמשת החומשים.

² האגדה היא בסוף התורה ומשנית להלכה. ראה הגמרא בתענית ז ע"א על ר' זירא שלא היה לא כוח לומר דבר בהלכה, אבל באגדה אמר וכן הסיפור בסוטה מ ע"א על ר' אבהו ור' חייא בר' אבא. אבל חכמים ידעו שהקהל אוהב אגדות ואגב אגדה גם למדו את הקהל הלכה אחת או שתיים.

³ להגן מפני העכברים, כמודגם בכפר התלמודי בקצרין (כדאי לבקר!). ראה חגיגה כ ע"א: "הושיט ידו לסל ליטול פת חטים ועלתה בידו פת שעורים", שמזה נראה שהסל תלוי בגובה ואין האדם רואה מה הוא מוציא. ובהלכות בדיקת חמץ מצאנו: "ככר בשמי קורה, צריך סולם להורידה או אין צריך".

⁴ ובמקבילות למדרש זה הנוסח הוא: "הרי אני מביא שני קנים ומספקם זה לזה ומורידו". אפשר שהכוונה היא פשוט לסולם, אך נראה יותר שהכוונה כאן היא לחיבור קנים בטור, אולי אפילו ע"י הוצאתם האחד מתוך השני כמו מוט טלסקופי, על מנת להגיע למוט ארוך במיוחד. ובשיר השירים רבה פרשה א סימן ח מצאנו משל אחר: "משל לבאר עמוקה ... ולא הייתה בריה יכולה לשתות ממנה. בא אדם אחד וסיפק לה חבל בחבל, משיחה במשיחה ודלה ממנה ושתה".

⁵ בגללך, זה בא ממך, הכל תלוי בך.

⁶ הדברים אינם נכונים רק לטיפש או לעצלן, אלא גם לתלמידי החכמים ולשיטת הלימוד בבית המדרש. ראה ספרי דברים פרשת עקב פיסקא מח: "וכן הוא אומר: כי לא דבר רק הוא מכם (דברים לב מז) - דבר שאתם אומרים ויק הוא הוא חייכם. רבי שמעון בן יוחי אומר: משל לשני אחים שהיו מסגלים אחר אביהם. אחד מצרף דינר ואוכלו ואחד מצרף דינר ומניחו. זה שהיה מצרף דינר ואוכלו נמצא אין בידו כלום, וזה שמצרף דינר ומניחו נמצא מעשיר לאחר זמן. כך תלמידי חכמים, למד שנים שלוש דברים ביום, שנים שלשה פרקים בשבת, שנים שלש פרשיות בחודש, נמצא מעשיר לאחר זמן. ועליו הוא אומר: וקובץ על יד ירבה (משלי יג יא). וזה שאומר: היום אני למד, למחר אני למד, היום אני שונה, למחר אני שונה, נמצא אין בידו כלום".